28/04/25

<u>פרוטוקול ישיבת הוועדה לבחינת קידום הנגשת נתונים פיננסיים לצורך מחקר וסטטיסטיקה רשמית תומכי מדיניות</u>

מועד הישיבה: 21 באפריל 2025 (11:00 – 13:00)
מיקום הישיבה: משרד האוצר

<u>משתתפים</u>:
פרופ׳ אורי חפץ, יו״ר המועצה הציבורית לסטטיסטיקה
פרופ׳ ירון פלוס, הסטטיסטיקן הלאומי ומנכ״ל הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
פרופ׳ אשר בלס, יועץ למנכ״ל, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
עו״ד מיכל חורין, היועצת המשפטית, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
עו״ד איה דביר, הייעוץ המשפטי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
גב׳ ליאור דופז, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
גב׳ נרדית שטיין קפאח, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
גב׳ ג׳וליה וידר, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
מר שי אלהרר, מנהל מחלקת מידע ודיווח, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
מר לביא שיפנבאואר, מנהל מחלקת מידע ופיתוח, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
עו״ד אביתר תורג׳מן, לשכה משפטית, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
גב׳ נועה גרנות-רייך, מנהלת המחלקה הכלכלית, הפיקוח על הבנקים, בנק ישראל
עו״ד טידה שמיר, היועצת המשפטית, בנק ישראל
עו״ד רונן ניסים, הלשכה המשפטית, בנק ישראל
ד״ר אייל רוזן, מנהל חטיבת מידע וסטטיסטיקה, בנק ישראל
גב׳ מעיין קלרמן, חטיבת מידע וסטטיסטיקה, בנק ישראל
עו״ד לירון מאוטנר, ראש אשכול פרטיות ומידע, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-חוקתי), משרד המשפטים
גב׳ מורן משה חנציס, סגנית הכלכלן הראשי והממונה על הכנסות המדינה, משרד האוצר
מר חובב אלסטר, מנהל תחום באגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר
מר יוסף מקרם, אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר
מר דור סרברניק, אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר
מר אילן גילדין, מנהל המחלקה הכלכלית, רשות ניירות ערך
עו״ד חוה בינשטוק, ממונה הגנת פרטיות וחופש מידע, רשות ניירות ערך
גב׳ טל ישראלי, רכזת פיננסים, אגף התקציבים במשרד האוצר
מר אוהד מרדכי, רפרנט פיננסים, אגף התקציבים במשרד האוצר
עו״ד לירון הופלד, מחלקת ייעוץ משפטי ואסדרה, הרשות להגנת הפרטיות
ד״ר אלכס בלכמן, ממונה טכנולוגיות, מחלקת חדשנות ופיתוח טכנולוגיות, הרשות להגנת הפרטיות
מר אורי אלטמן, יועץ למנכ״ל, משרד האוצר
ד״ר פבל ז׳לנוב, מנהל אגף מחקר, המועצה הלאומית לכלכלה
גב׳ אורית הלוי, כלכלנית בכירה, המועצה הלאומית לכלכלה
גב׳ נילי בן טובים, מנהלת אגף מחקר ומדיניות, רשות המסים
ד״ר אורי גרופל, אגף מחקר ומדיניות, רשות המסים
עו״ד יראת דומנוביץ׳-פומסון, ייעוץ וחקיקה (כלכלי), משרד המשפטים
מר רועי כהן, מנהל מחלקת ביג דאטה, חטיבת כלכלה רגולציה וחדשנות, משרד הבריאות
ד״ר גלית שפר, ראש צוות אפידימיולוגיה, חטיבת כלכלה רגולציה וחדשנות, משרד הבריאות

רשמו: חובב אלסטר, יוסף מקרם

עיקרי הדיון:

1. יו״ר הוועדה הציג בדברי הפתיחה את כתב המינוי של הוועדה, והציג כי נערכו עד כה מספר דיונים בשאלת הצורך, והחל מהישיבה הבאה נדון במצאי הנתונים הקיימים והחסרים. בנוסף, הודגשו לוחות הזמנים הקצרים במסגרתם הוועדה פועלת, במה שמצריך עבודת כתיבה מאומצת מצד כלל חברי הוועדה על הצגותיהם בוועדה, מוקדם ככל שניתן.
2. נציגי המועצה הלאומית לכלכלה הציגו את הצורך בניתוח נתונים פיננסיים, לעיתים ברמת נתוני מיקרו. הוזכר כי חוסר היכולת הממשלתית במצב הנוכחי להשוות בין מצאי נתונים שונים מביא לאתגרים רבים במאמץ לספק המלצות מדיניות מבוססות נתונים למקבלי ההחלטות, והוא מביא גם לפגיעה תדמיתית בממשלת ישראל, כאשר אנו משווים עצמנו לארגונים כלכליים בינלאומיים ולמדינות אחרות. לאחר מכן, הנציגים הדגישו כי הצורך בנתונים רלוונטי לכל טווחי הזמן: הקצר, הבינוני והארוך, כאשר שאלות המדיניות נוגעות לכל אחד מטווח הזמן הללו, לרבות לעניין בחינת האפקטיביות של צעדי ממשלה. בשלב הבא, הוצגו מספר סוגיות רלוונטיות למועצה הלאומית לכלכלה שלא ניתן היה לספק עבורם מידע בעל ערך לקבלת החלטות מדיניות מבוססות נתונים, לרבות בתחום פילוחים שונים בשוק האשראי לדיור והשפעתו על מאפיינים כלכליים שונים, וכן בנושאים הנוגעים למוביליות כלכלית בין דורית וההשפעות הכלכליות האפשריות שלה. הובהר כי מהלכי מדיניות מותאמים לחתכי אוכלוסיה בעלי תכונות משותפות כלל אינם יכולים להישקל לנוכח היעדר מידע על שונות פוטנציאלית אפשרית ביניהם. הנציגים סיכמו בכך שחשוב לקבוע תנאי סף אחידים להנגשת מידע, שהנגשת נתונים לא תהא תלויה בגורם כזה או אחר, וכן שהעברת הנתונים, במקרים מסוימים, תהא מחייבת ומבלי להסתמך רק על מנגנונים וולונטריים, שאינם תמיד מבטיחים את יכולת ביצוע המחקר.
3. נציגי פרויקט תמנ״ע (תשתית מחקר לנתוני עתק) במשרד הבריאות הציגו את הפלטפורמה הקיימת. הנציגים הציגו שהפלטפורמה משמשת לשיתופי פעולה לצרכי שיתוף מידע רגיש, מותמם, לצרכי מחקרים של חוקרים ממשלתיים וחוץ-ממשלתיים. הנציגים הציגו היבטים הנוגעים לאופן התממת הנתונים, מצאי הנתונים המונגשים לחוקרים לצרכי מחקר, הליך הקמת פרויקט תמנ״ע והמכרזים השונים שיצאו לפועל לשם כך, וכן אופן הנגשת הנתונים בסביבות העבודה הרלוונטיות. הודגש כי מנגנון שיתוף הנתונים ממקורות חיצוניים הינו וולונטרי ומבוסס על שיתופי פעולה מוצלחים וולונטריים בלבד עם גופים ממשלתיים וחוץ-ממשלתיים שונים. עוד הובהר במענה לשאלות כי השיתוף שנעשה, מאפשר ביצוע מחקרים והפקת תובנות בידי הגופים מוסרי המידע או גופים מסוימים איתם הם משתפים פעולה, ואינו מאפשר שיתוף נתונים או תובנות אלה עם גורמים נוספים. לבסוף, הוצג המודל הארגוני של פרויקט תמנ״ע ומה התפקיד של כל מחלקה בתוך הפרויקט, וכן דוגמאות למחקרים ושיתופי פעולה של חוקרים עם גופים ומכונים שונים בשיתוף עם פרויקט תמנ״ע.
4. נציגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הציגו את האתגרים הרבים הקיימים בסקרי ההון השונים, לרבות סקר הוצאות-הכנסות וסקר ארוך הטווח. הנציגים פירטו כי חלק ניכר מהאתגרים נובע מירידה בשיעורי ההיענות בסקרים, מאוריינות פיננסיית נמוכה ביחס לשאלות בסקרים הנוגעות לתחומים הפיננסיים, מחוסר הכירות עם המידע או מרתיעה משיתוף פעולה. הוצג כי פתרון שהלמ״ס עושה בו שימוש לנוכח מגבלות הנתונים, וזאת בהלימה לפועלן של לשכות מרכזיות לסטטיסטיקה במדינות מפותחות, והוא לשלב בין נתונים מנהליים מגורמים ממשלתיים שונים לבין נתוני מענה לסקרים, היכן שקיימים נתונים מנהליים. כן הוצגו ההבדלים בתוצאות בין סקר משולב עם נתונים מנהליים לבין נתוני סקר בלבד. הודגש כי הסקר ארוך הטווח שעוקב אחר משקי בית לאורך שנים הוא במנגנון השבה וולונטרי, במה שמעורר קושי בפקידת משקי בית באחוזי השבה גבוהים לאורך זמן. לבסוף, הנציגים פרסו את השאלות השונות

בסקר הנוגעות לתחומים הפיננסיים, דוגמת הלוואות ומשכנתאות, חשבונות עו״ש, שימשו בכרטיסי אשראי ותכניות חיסכון. הלמ״ס לא הספיקה להציג את נושא סביבת המחקר שיוצג באחת ההתכנסויות הבאות.

5. יו״ר הוועדה סיכם את הדיון בכך שהצגות השונות, בפרט ההצגה של פרויקט תמנ״ע, מהוות בסיס טוב להצגה בישיבה הבאה שתכלול את מצאי הנתונים והתפיסה הפיקוחית של הרגולטורים הפיננסיים החברים בוועדה.